

Målnummer:	UM9269-22	Avdelning:	1
Avgörandedatum:	2023-06-21		
Rubrik:	Ett lands reguljära väpnade styrkor kan vara en sådan organisation som gör att svenskt medborgarskap kan beviljas först efter att en avsevärd tid förflutit sedan en sökande lämnat organisationen. En person som genomfört vapenfri tjänst som värnpliktig kan anses ha varit verksam i organisationen på ett sådant sätt och i en sådan grad att en karenstid blir aktuell.		
Lagrum:	• 11 § och 12 § lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap		
Rättsfall:	• MIG 2007:40 I • MIG 2019:11 • EU-domstolens dom den 19 november 2020 (E.Z., C-238/19, EU:C:2020:945)		

REFERAT

A har sedan mars 2016 permanent uppehållstillstånd i Sverige. Han ansökte i augusti 2020 om svenskt medborgarskap.

Migrationsverket beslutade den 20 oktober 2021 att avslå hans ansökan och förde som skäl fram följande. Syriska armén är sedan mars 2011 en sådan organisation som avses i regeringens beslut från den 2 september 2004 (Ju 2003/262/IM). Det har inte förflutit tillräckligt lång tid sedan A var verksam i den syriska armén för att han nu ska kunna beviljas svenskt medborgarskap.

A överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Malmö, migrationsdomstolen (2022-09-20, ordförande Ström), som avslog överklagandet och förde fram följande. När det gäller frågan om den syriska armén är en sådan organisation som avses i regeringens beslut finner migrationsdomstolen - mot bakgrund av den landinformation som redovisas i det överklagade beslutet - inte skäl att frångå Migrationsverkets bedömning att så är fallet. Vad beträffar A:s aktivitet i organisationen kan det konstateras att han var verksam i densamma i nästan två år. Det har inte framkommit att han före deserteringen i mars 2013 har gjort något försök att lämna organisationen. Migrationsdomstolen anser därför att han har varit verksam i den syriska armén på ett sådant sätt och i sådan grad att han har bidragit till organisationens verksamhet under en tid då organisationen ägnade sig åt systematiska, omfattande och grova övergrepp. Han kan därför inte beviljas svenskt medborgarskap förrän en avsevärd tid har förflutit sedan han lämnade verksamheten år 2013. Med hänsyn till A:s verksamhet i den syriska armén finner migrationsdomstolen att det ännu inte har förflutit tillräckligt lång tid för att han ska anses uppfylla kravet på ett hederligt levnadssätt.

A överklagade migrationsdomstolens dom och yrkade att han skulle beviljas svenskt medborgarskap. Han förde fram följande. Han har som en del i sin obligatoriska värnplikt under tvång tjänstgjort i den syriska armén. Han har haft en vapenfri tjänst och tjänstgöringen avslutades genom att han deserterade. Han kan inte anses ha bidragit till organisationen i sådan omfattning att han direkt eller indirekt kan anses ha varit verksam inom denna på det sätt som regeringens praxis syftar på. För det fall han anses ha varit verksam i organisationen finns det skäl att sätta ned karenstiden i dess helhet alternativt anse att tillräckligt lång tid förflutit sedan han lämnade organisationen.

Migrationsverket ansåg att överklagandet skulle avslås och förde fram följande. Även med beaktande av att A enligt egen uppgift endast haft administrativa uppgifter och vapenfri tjänst har han varit en del av den syriska armén under en tid då organisationens aktiviteter har innefattat systematiska, omfattande och grova övergrepp. Det förhållandet att han inte själv valt att fullfölja sin militärtjänst kan inte jämföras med ansvarsbefriande tvång av det slag som bör krävas för att karenstidens längd ska påverkas i någon högre grad.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2023-06-21, Liljeqvist, Eriksson och Johansson, referent), yttrade:

1. Det målet gäller

Frågan i målet är om A har haft och kan förväntas komma att ha ett hederligt levnadssätt och, om så inte är fallet, om det finns särskilda skäl att ändå bevilja honom svenskt medborgarskap.

2. Rättslig reglering m.m.

I 11 § lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap anges under vilka förutsättningar en utlänning efter ansökan kan beviljas svenskt medborgarskap (naturaliseras). En av dessa förutsättningar är att utlänningen har haft och kan förväntas komma att ha ett hederligt levnadssätt, vilket framgår av 11 § 5. Om kraven i 11 § inte är uppfyllda kan sökanden enligt 12 § första stycket 3 samma lag ändå naturaliseras om det finns särskilda skäl för det.

Regeringen har i beslut från den 2 september 2004 (Ju2003/262/IM) uttalat att en person som har varit verksam i eller haft ett bestämmande inflytande över en organisation om vilken det är känt att verksamheten innefattat systematiska, omfattande och grova övergrepp såsom tortyr, mord och utomrättsliga avrättningar inte bör beviljas svenskt medborgarskap förrän en avsevärd tid har förflutit sedan han eller hon lämnade verksamheten eller sedan verksamheten upphörde. Denna tid bör som regel vara 25 år räknat från det att den sökande var verksam i eller hade bestämmande inflytande över organisationen.

I MIG 2019:11 har Migrationsöverdomstolen uttalat vad som gäller om karenstid för svenskt medborgarskap för en person som varit verksam i en organisation som gjort sig skyldig till grova övergrepp.

Av i målet tillgänglig landinformation framgår att syriska regimstyrkor ansvarar för krigsförbrytelser, brott mot mänskligheten och andra allvarliga brott mot mänskliga rättigheter och att olagliga bortföranden ökade mycket markant i början av konflikten 2011. Inga av de stridande parterna i Syrien har enligt landinformationen under det senaste årtiondet respekterat förvarstagna människors mänskliga rättigheter. Konflikten har präglats av förbrytelser såsom godtyckliga fängslanden, tortyr, illabehandling och summariska avrättningar. Sedan konfliktens början 2011 har regimstyrkorna brutalt slagit ned på uppfattad opposition och regimen har genom konflikten använt systematisk tortyr, olovliga fängslanden, försvinnanden, beläringar och massförstörelsevapen mot civila (UNHCR, International Protection Considerations with Regard to People Fleeing the Syrian Arab Republic Update V, November 2017, EASO, Country Guidance: Syria September 2020, Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic, Human Rights Council Forty-sixth session 22 February-19 mars 2021).

3. Migrationsöverdomstolens bedömning

Frågan i målet är inledningsvis om ett lands reguljära väpnade styrkor kan vara en sådan organisation som avses i regeringens beslut från den 2 september 2004. Om så är fallet är frågan därefter om den syriska armén under A:s tjänstgöringstid varit en sådan organisation samt vilken betydelse det har att han tjänstgjort som värnpliktig.

Regeringens beslut gällde ett lands säkerhetstjänst, vilket även var fallet i Migrationsöverdomstolens rättsfall MIG 2007:40 I. Avgörande för om en organisation, statlig eller icke statlig aktör, kan vara en sådan organisation som avses i regeringens beslut är enligt Migrationsöverdomstolen om organisationens verksamhet innefattar sådana slag av övergrepp som anges i beslutet. Det innebär att även ett lands reguljära väpnade styrkor kan vara en sådan organisation som avses i regeringens beslut.

EU-domstolen har i en dom den 19 november 2020 (E.Z., C-238/19, EU:C:2020:945) konstaterat att det pågick ett fullskaligt inbördeskrig i Syrien 2017 och att den syriska armén, inbegripet enheter som består av värnpliktiga, gång på gång och systematiskt har begått krigsförbrytelser. Med beaktande av detta samt den landinformation som finns i målet är den syriska armén enligt Migrationsöverdomstolen en sådan organisation som avses i regeringens beslut. Det innebär att en person som varit verksam i eller haft ett bestämmande inflytande i den syriska armén under en tid då den gjort sig skyldig till övergrepp inte kan beviljas svenskt medborgarskap förrän en avsevärd tid har förflutit sedan han eller hon lämnade verksamheten.

I målet är det klarlagt att A har tjänstgjort som värnpliktig i den syriska armén från 2011 till mars 2013, dvs. under en period som armén enligt landinformationen gjort sig skyldig till systematiska, omfattande och grova övergrepp. A har haft vapenfri tjänst och hans arbete bestod av administrativa uppgifter vid ett luftvärn. Även om A inte har deltagit i strider anser Migrationsöverdomstolen att han som värnpliktig i den syriska armén har varit verksam i denna på ett sådant sätt och i sådan grad att han har bidragit till organisationens verksamhet. Vad A anfört om att tjänstgöringen som värnpliktig varit obligatorisk och skett under tvång föranleder inte annan bedömning.

En avsevärd tid måste därför ha förflutit sedan A lämnade organisationen för att han ska kunna beviljas svenskt medborgarskap. Utifrån vad som anges om karenstider i MIG 2019:11 och med hänsyn till A:s verksamhet i den syriska armén, finner Migrationsöverdomstolen att det ännu inte har förflutit tillräckligt lång tid för att han ska anses uppfylla kravet på ett hederligt levnadssätt. Skäl att medge honom undantag från nämnda krav har inte kommit fram. Överklagandet ska alltså avslås.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen avslår överklagandet.

Sökord:

Litteratur: UNHCR, International Protection Considerations with Regard to People Fleeing the Syrian Arab Republic Update V, November 2017; EASO, Country Guidance: Syria September 2020; Report of the Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic, Human Rights Council Forty-sixth session 22 February-19 mars 2021.
